

Nešto veliko što je Ljubav (IV): više majki i očeva nego ikad

„Misija roditelja nije ograničena samo na prihvaćanje djece koju im Bog daje. Ona traje cijeli njihov život i ima za cilj nebo.“
Novi članak u seriji o pozivu.

22.01.2019.

Majka Jakova i Ivana želi razgovarati s Isusom. Povjerljivo kleči pred njim i kaže da ga želi nešto pitati. Isus odgovara: „Što želiš?“ Ona odmah

prelazi na stvar: „ Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi zdesna, drugi slijeva“ (Mt 20,21). Isus se možda nasmiješio hrabrosti ovog majčinog zahtjeva. No uskoro će njezinim sinovima dati mnogo više nego što su ikada mogli zamisliti. Dati će im mjesto u svom srcu i univerzalno i vječno poslanje.

Crkva, koja se tada tek rađala, danas doživljava novi apostolski impuls. Po nedavnim papama Gospodin je poziva na „neprestano obnavljanje evangelizacije“ [1]. To je jedan od dominantnih tonova prijelaza iz drugog u treće tisućljeće. A obitelj igra ključnu ulogu u ovoj avanturi. Majke, očevi, djedovi i bake su protagonisti: oni su na prvoj crti evangelizacije. Jer obitelj „je prvo mjesto na kojem se Božja ljubav očituje u našim životima, bez obzira na sve što smo učinili ili nismo učinili“. [2] U obitelji učimo kako

moliti, riječima koje ćemo koristiti cijeli svoj život; u obitelji se oblikuje način na koji gledamo svijet i druge ljude. [3] Dom je pozvan biti pravo okruženje, dobra zemlja u kojoj Bog može posaditi svoje sjeme, kako bi ono donijelo plod i donijelo stostruko, šezdesetostruko ili tridesetostruko (Mt 13,23).

Roditelji svetaca

Sveti Josemaria bio je još mlad svećenik kad mu je Gospodin pokazao veliku panoramu svetosti koju je Opus Dei bio pozvan posijati u svijetu. Shvatio je da ne može odgađati ovo poslanje te je zamolio svog duhovnog vođu da mu dopusti preuzeti više molitve i pokore. Kako bi opravdao ove zahtjeve, napisao mu je: „Gledaj, Bog to traži od mene, a osim toga, moram biti svet i otac, učitelj i vođa svetaca.“ [4] Ove riječi mogli bismo primijeniti na svaku majku ili oca obitelji, jer je svetost

autentična samo ako se dijeli i daje svjetlost onima u blizini. Dakle, ako težimo pravoj svetosti, svatko od nas je pozvan postati „svetac i otac, učitelj i vođa svetaca“.

Sveti Josemaria je već vrlo rano počeo govoriti o „pozivu na brak“. [5] Znao je da će ova izjava iznenaditi mnoge ljude, ali bio je uvjeren da je brak uistinu put do svetosti, a bračna ljubav vrlo blizu Božjeg srca.

Upečatljivo se izrazio: „Blagoslivljam ovu ljubav dvjema rukama, a ako me netko pita zašto kažem dvjema rukama, odmah odgovaram: Jer nemam četiri!“ [6]

Poslanje roditelja nije ograničeno samo na prihvaćanje djece koju im Bog daje. Ona traje cijeli njihov život, a njen cilj je nebo. Iako se ponekad može činiti da je roditeljska ljubav prema djeci krhka i nesavršena, veza očinstva i majčinstva zapravo je toliko duboko ukorijenjena da

omogućuje davanje sebe bez ograničenja: svaka bi majka rado zauzela mjesto svog djeteta koje pati na bolničkom krevetu.

Sveta Pisma prepuna su majki i očeva koji se osjećaju privilegirano i ponosno zbog djece koju im je Bog dao. Abraham i Sara; majka Mojsija; Ana, majka Samuela; majka sedmorice Makabejaca; Kanaanka koja moli Isusa za svoju kćer; udovica iz Naina; Elizabeta i Zaharija, a posebno naša Gospa i sveti Josip. To su zagovornici kojima možemo povjeriti svoje obitelji kako bi postali protagonisti nove generacije svetih muževa i žena.

Znamo da su majčinstvo i očinstvo usko povezani s Križem i patnjom. Uz velike radosti i zadovoljstva, proces odrastanja i sazrijevanja djece nosi i mnoge poteškoće, neke manje, a druge veće: noći bez sna, pobune adolescenata, poteškoće u

pronalaženju posla, pronalaženje prave osobe s kojom će podijeliti život itd.

Osobito je bolno vidjeti kako ponekad djeca donose loše odluke ili se udaljavaju od Crkve. Roditelji su doista pokušali odgojiti ih u vjeri; nastojali su im pokazati koliko je privlačan kršćanski život. Zato se možda pitaju: gdje smo pogriješili? Ovo se pitanje može pojaviti, ali se ne smiju mučiti njime. Istina je da roditelji snose glavnu odgovornost za odgoj svoje djece, ali nisu jedini koji na njih utječu. Okruženje često djeci nudi druge poglede na život koji se čine privlačnijima i uvjerljivijima, ili prikazuje svijet vjere kao dalek i nerealan. A iznad svega, djeca imaju svoju slobodu da odluče koji put žele slijediti.

Ponekad je jednostavno potrebno da se djeca na neko vrijeme udalje, kako bi ponovno s novim poštovanjem

otkrila ono što su od svojih roditelja primila. Kada se to dogodi, roditelji moraju biti strpljivi. Iako su djeca krenula krivim putem, još uvijek ih trebaju stvarno prihvatiti i iskazati im svoju ljubav, izbjegavajući svaki neprikladan pritisak koji bi ih mogao odgurnuti još dalje. „Često se ne može učiniti ništa drugo nego čekati; moliti i čekati strpljivo, blago, velikodušno i milosrdno.“ [7] Primjer oca u prisposobi o izgubljenom sinu u tom je smislu vrlo poučan (usp. Lk 15,11-32). Iako je bio svjestan pogriješaka koje je njegov sin učinio, shvatio je i da mora čekati.

U svakom slučaju, nije uvijek lako majci ili ocu prihvatiti slobodu svoje djece kada počnu odrastati, i to zato što neke odluke, iako same po sebi dobre, odstupaju od onoga što bi roditelji željeli. Roditelji čak mogu početi sebe doživljavati samo kao promatrače života svoje djece, koja su o njima do sada bila gotovo

potpuno ovisna. Ipak, iako se možda čini paradoksalno, upravo u tom trenutku djeca više nego ikad trebaju svoje roditelje. Oni isti ljudi koji su ih naučili kako jesti i hodati mogu i dalje pratiti rast njihove slobode dok kreću vlastitim putem u životu. Roditelji su sada pozvani da postanu učitelji i vodiči.

Učitelji svetaca

Roditelji su zaista učitelji, iako to često ne shvaćaju. Gotovo osmotski, oni prenose svojoj djeci toliko toga što će ostati s njima cijeli život. A moraju ih odgajati, posebno u najvažnijoj vještini: kako ljubiti i biti ljubljen. Jedna od najtežih lekcija u tom smislu jest pravi smisao slobode.

Za početak, roditelji moraju pomoći svojoj djeci da prevladaju neke predrasude koje se danas mogu činiti neupitnima, poput stajališta da sloboda znači „postupanje prema vlastitim hirovima i bez ikakvih

ograničenja zakonom“. [8] Ipak, pravi izazov koji se postavlja pred njih jest buditi u svojoj djeci, strpljivo i ustrajno, sklonost prema dobru koja polako ali sigurno jača. Tada djeca neće vidjeti samo teškoće u tome da čine ono što im roditelji kažu, već će razviti sposobnost da „se raduju čineći dobro“. Na ovom putu rasta, djeca ponekad neće cijiniti sve čemu ih roditelji uče. Istina je također da često roditelji moraju naučiti kako bolje odgajati svoju djecu: osoba se ne rađa sa znanjem kako biti otac ili majka. Ipak, unatoč mogućim pogriješkama u odgoju, djeca će s vremenom steći dublje poštovanje prema onome što su naučili u svom domu. Kao što je sveti Josemaria rekao u vezi s nekim savjetom koji mu je dala majka: „Mnogo godina kasnije shvatio sam koliko su te riječi bile mudre.“ [10]

Djeca će, prije ili kasnije, otkriti koliko ih roditelji vole i koliko su

dobro naučili ključne stvari u životu. Epilog velikog romana Fjodora Dostojevskog Braća Karamazovi to izriče na upečatljiv način: „Nema ničeg višeg, jačeg, zdravijeg i boljeg za život u budućnosti od dobre uspomene, posebice uspomene iz djetinjstva, iz doma. Ljudi ti puno govore o tvojem obrazovanju, ali neka dobra, sveta uspomena, sačuvana iz djetinjstva, možda je najbolje obrazovanje. Ako čovjek nosi mnogo takvih uspomena sa sobom kroz život, siguran je do kraja svojih dana, a ako mu ostane samo jedna dobra uspomena u srcu, možda će ona biti sredstvo koje će nas spasiti.“ Roditelji znaju da je njihova misija sijati i strpljivo čekati da njihovi marljivi naponi donesu plodove, iako možda nikada ne će vidjeti sve dobre rezultate.“

Vođe svetaca

Vođa je netko tko vodi i poučava druge kako slijediti ili otkriti put. Da bi to učinio, mora dobro poznavati teren i pratiti one koji prvi put njime putuju. Dobri vođe i učitelji oblikuju i glavu i srce. Saloma, žena Zebedejeva, pratila je svoje sinove na Kristovu putu, a bila je prisutna i pod Križem. Samo je Ivan ostao uz nju pod križem, ali Jakov je postao prvi apostol koji je dao svoj život za Isusa. Također je bila prisutna na grobu u nedjeljno jutro, zajedno s Marijom Magdalenom. A i Ivan je ubrzo stigao.

Svaki se vođa ponekad mora suočiti s kompliciranim i izazovnim putovanjem. Na putu života jedan od tih putova je odgovaranje na Božji poziv. Pratiti svoju djecu u razlučivanju njihova poziva važan je dio poslanja roditelja. Pri suočavanju s tim izazovnim korakom razumljivo se može javiti određeni strah. Sveti Josemarija rekao je grupi mladih:

„Strah? Riječi svetog Ivana iz njegove prve poslanice, u četvrtom poglavlju, urezane su u moje srce: *Qui autem timet, non est perfectus in caritate* (1 Iv 4,18). Tko se boji, nije savršen u ljubavi. A vi svi znate ljubiti, pa nemate straha. Straha od čega? Znate ljubiti; stoga nemate straha. Naprijed!“ [11]

Sigurno je najveća briga majke ili oca sreća njihove djece. No, često možda već imaju stvorenu predodžbu o tome kojim putem ta sreća treba krenuti. Ponekad roditelji sanjaju o profesionalnoj budućnosti koja se ne podudara s pravim talentima njihove djece. Ili se nadaju da će njihova djeca biti dobra, ali „ne pretjerano“. Možda su zaboravili radikalne i ponekad zbunjujuće dijelove poruke evanđelja. Stoga, osobito u slučaju ako su djeca primila duboko kršćansko odgojno okruženje, „svako nas dijete iznenadi idejama i projektima koji nastaju iz te slobode,

koji nas izazivaju da preispitamo vlastite predodžbe. To je dobra stvar. Odgoj uključuje poticanje na odgovornu upotrebu slobode.“ [12]

Roditelji dobro poznaju svoju djecu—obično bolje nego bilo tko drugi. I budući da žele najbolje za njih, potpuno je prirodno i ispravno da su zabrinuti hoće li životne odluke koje donose njihovoj djeci donijeti sreću, da razmatraju budućnost svoje djece s obzirom na njihov ljudski prosperitet te da ih nastoje zaštititi i pomoći im. [13] Stoga, kada njihova djeca počnu razlučivati imaju li Božji poziv, roditelji se suočavaju s lijepom ulogom da budu razboriti vodiči. Kada je sveti Josemarija o svojem pozivu govorio svom ocu, otac mu je rekao: „Promisli još malo.” No, odmah je dodao: „Neću postavljati prepreke.” [14] Stoga, dok pokušavaju dati realistične i razborite savjete u vezi s duhovnim odlukama svoje djece, roditelji

moraju naučiti poštovati njihovu slobodu i prepoznati djelovanje Božje milosti u njihovim srcima, kako ne bi postali—htjeli to ili ne—zapreka Božjim planovima.

Štoviše, djeca često ne shvaćaju koliko snažan „šok” njihov poziv može biti za njihove roditelje. Sveti Josemaria rekao je da je jedini put kada je vidio svog oca da plače bio kad mu je rekao da želi postati svećenik. [15] Roditeljima je potrebno mnogo velikodušnosti kako bi pratili svoje dijete na putu života koji je različit od onoga kojem su se nadali. Stoga ne iznenađuje da im je teško odreći se svojih planova. Ali Bog od roditelja ne traži manje nego od njihove djece: ova patnja, koja je vrlo ljudska, može također, uz Božju milost, biti vrlo božanska.

Ovi "šokovi" mogu također potaknuti na razmišljanje, kao što je sveti Josemaria znao reći, da djeca svojim

roditeljima duguju devedeset posto svog poziva da vole Boga nepodijeljena srca.[16] Bog je itekako svjestan žrtve koju roditelji moraju podnijeti da prihvate ovu odluku s ljubavlju i u slobodi. Onaj koji je dao vlastitog Sina da nas spasi, razumije to bolje od bilo koga.

Kada roditelji velikodušno prihvate Božji poziv svoje djece, ne držeći ih za sebe, privlače obilne blagoslove s neba na mnoge ljude. Kroz stoljeća ovo se često događalo. Kada je Isus pozvao Ivana i Jakova da ga slijede i ostave sve, pomagali su svom ocu da popravi mreže. Zebedej je nastavio raditi na mrežama, možda pomalo uznemiren, ali dopustio im je da odu. Vjerojatno mu je trebalo neko vrijeme da shvati da sam Bog ulazi u njegovu obitelj. No, kolika bi u konačnici bila njegova radost da vidi svoju djecu sretnu u ovoj novoj "ribarskoj" pustolovini, u "morima bez obala" apostolata.

Potrebniji nego ikad

Kada kći ili sin donese važnu odluku za svoj život, roditelji su potrebniji no ikad. Majka ili otac često mogu prepoznati, čak i izdaleka, tragove tuge u svojoj djeci, kao što mogu osjetiti i autentičnu radost. Stoga mogu imati nezamjenjivu ulogu u pomaganju svojoj djeci da budu sretni i vjerni.

Kako bi izvršili ovu novu ulogu, prvo što trebaju učiniti je prepoznati dar koji su primili. Razmatrajući to u Božjoj prisutnosti, shvatit će da "nije 'žrtva' za roditelje kada Bog traži njihovu djecu. Niti je onima koje On poziva žrtva slijediti ga. Naprotiv, to je ogromna čast, motiv za veliki i sveti ponos, znak prednosti, vrlo posebna naklonost koju je Bog pokazao." [17] Oni su ti koji su omogućili ovaj poziv, koji je nastavak dara života. Stoga je sveti Josemaria govorio roditeljima: "Čestitam vam,

jer je Isus uzeo ove dijelove vašeg srca—u potpunosti—za Sebe samog... za Sebe samog!" [18]

Roditeljska molitva tada dobiva veliku važnost u Gospodnjim očima. Koliko primjera ovog divnog posredovanja možemo pronaći u Bibliji i povijesti. Povjerljiva i ustrajna molitva svete Monike za obraćenje njenog sina Augustina možda je najpoznatiji primjer; ali u stvarnosti postoji bezbroj primjera. Iza svakog poziva "uvijek stoji nečija snažna i intenzivna molitva: bake, djeda, majke, oca, zajednice... Pozivi nastaju u molitvi i od molitve; i samo kroz molitvu mogu ustrajati i donositi plodove." [19] Kada se jednom krene putem poziva, ustrajavanje do kraja uvelike ovisi o molitvi onih koji tu osobu najviše vole.

A uz molitvu, roditelji trebaju ostati blizu svojoj djeci. Kada djeca vide da

se roditelji zanimaju za njihovo novo poslanje u životu, to uvelike pomaže u jačanju njihove vjernosti. Često roditelji imaju snažnu želju, iako to ne govore izravno, pomoći i sudjelovati u sreći svoje kćeri ili sina na ovom putu darivanja sebe. Oni trebaju doživjeti plodnost svojih života. Ponekad će djeca biti ta koja na pobjednički način traže savjet, pomoć ili molitvu. Koliko je priča o očevima i majkama koji kroz poziv svoje djece otkrivaju svoj vlastiti poziv na svetost!

Plod sebedarja Jakova i Ivana je neizmjeran. No, možemo biti sigurni da ova dva stupa Crkve svoj poziv duguju najprije svojim roditeljima. Jakov je donio Božju ljubav do samih krajeva poznatog svijeta, a Ivan ju je navijestio riječima koje su među najljepšim ikad napisanim stranicama o toj Ljubavi. Svi mi koji smo primili vjeru zahvaljujući njihovom sebedarju, trebali bismo

osjećati duboku zahvalnost prema bračnom paru s obala Galilejskog mora. Imena Zebedeja i Salome bit će ponavljana, zajedno s imenima apostola, do kraja vremena.

„Uzmite i jedite od ovoga svi, ovo je moje tijelo koje će se predati za vas.“[20] Majke i očevi koji istinski vole Boga i koji su vidjeli kako se njihovo dijete potpuno darovalo Njemu imaju jedno dublje razumijevanje Gospodinovih riječi za vrijeme pretvorbe. Na neki način oni ih doživljavaju u vlastitim životima. Dali su svoje dijete kako bi drugi imali hranu i život. Tako njihova djeca na neki način „umnažaju“ njihovo vlastito majčinstvo i očinstvo. Govoreći ovaj novi „da“, oni se stapaju s djelom otkupljenja, koje kulminira Kristovim „da“ u Muci, a koje je započelo, u skromnoj kući, s Marijinim „da“.

Diego Zalbidea

[1] Sveti Pavao VI., Apostolska pobudnica Evangelii nuntiandi (8. prosinca 1975.), br. 82. Usporedi također Sv. Ivan Pavao II., Apostolsko pismo Novo millennio ineunte (6. siječnja 2001.), br. 40; Benedikt XVI., Homilija na otvaranju Sinode biskupa o novoj evangelizaciji, 7. listopada 2012.; Franjo, Apostolska pobudnica Evangelii gaudium (24. studenog 2013.), br. 27.

[2] Fernando Ocáriz, Prelatovo pismo, 4. lipnja 2017.

[3] Usp. Katekizam Katoličke Crkve, 1655-1666.

[4] Sveti Josemaria, Osobne bilješke, br. 1752.

[5] Sveti Josemaria, Put, br. 27.

[6] Sveti Josemaria, Prijatelji Božji, br. 184.

[7] Franjo, Opća audijencija, 4. veljače 2015.

[8] Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 9. siječnja 2018., br. 5.

[9] Doprijeti do osobe u cijelosti: uloga emocija (I). Dostupno na opusdei.org.

[10] Sveti Josemaria, bilješke s obiteljskog okupljanja, 17. veljače 1958.

[11] Sveti Josemaria, bilješke s okupljanja mladih, studeni 1972.

[12] Franjo, Apostolska pobudnica *Amoris Laetitia*, 19. ožujka 2016., br. 262. Sveti Josemaria govorio je o ovoj zabrinutosti na humorističan način: "Tek što dijete dođe na svijet, mama već planira da ga oženi za neku djevojku, i oni će ovo ili ono. Otac razmišlja o dječakovoj karijeri ili o tome da ga uključi u posao. Svaki od njih napiše roman, divan romantičan

roman. Kasnije, dječak odraste, postane pametan, ispadne dobar jer su njegovi roditelji dobri, a onda im kaže: Taj vaš roman mi se ne sviđa. I onda imamo pravi par histerija" (Bilješke s okupljanja obitelji, 4. studenog 1972.).

[13] Idiomaticki izraz koji je ovdje upotrijebio Sveti Josemaria je "de tejas abajo" — "u svjetlu briga ovog svijeta". Usporedi Javier Echevarría, Memoria del Beato Josemaría Escrivá, Rialp, Madrid 2000, str. 99.

[14] Ana Sastre, Tiempo de caminar, Rialp, Madrid, 1989., str. 52.

[15] Usp. Andres Vazquez de Prada, The Founder of Opus Dei, vol. I, str. 73.

[16] Usp. Sveti Josemaria, Razgovori, br. 104.

[17] Sveti Josemaria, Kovačnica, br. 18.

[18] Riječi Svetog Josemarije prilikom susreta s nekim obiteljima, 22. listopada 1960.

[19] Franjo, Regina Caeli, 21. travnja 2013.

[20] Roman Missal, Euharistijska molitva.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/nesto-veliko-sto-je-ljubav-
iv-vise-majki-i-oceva-nego-ikad/](https://opusdei.org/hr-hr/article/nesto-veliko-sto-je-ljubav-iv-vise-majki-i-oceva-nego-ikad/)
(6.04.2026.)